

Čavojský chce tým povedať slovenskému národu, aby sa nehlásil k nijakej vojnuvedúcej strane, ale aby pracoval len pre seba a vyčkal, ako sa pomery ďalej vyvinú.

Dr. Körper vo svojej parlamentnej reči takto vyjadril myšlienku politicky sa spätne poistiť na strane protivníka: „Po šesť rokov sme si netrúfali pre dosiahnutie zjednotenia národa ublížiť ani najväčším protivníkom, usilovali sme sa vybaviť všetko hladko a získať pre nás každého, len aby sme pre budúcnosť vopred vylúčili každú možnosť, aby bol iba z politickej pomsty odstránený a zničený výkvet národa.“⁴

SÚA Praha. U 116-24-3/2-8. Originál(?) Strojopisný priepis. (Z nemčiny preložil JŠ.)

557

1944, december 8. Kijev. — Súhrnná zpráva zástupcu náčelníka Ukrajinského štábu partizánskeho hnutia generálmajora V. A. Andrejeva tajomníkovi Ústredného výboru Komunistickej strany (bolševikov) Ukrajiny N. S. Chruščovovi o situácii a bojovej činnosti partizánskych jednotiek na území Slovenska k 1. 12. 1944 a o podpore partizánskeho hnutia na Slovensku a v Maďarsku Ukrajinským štábom partizánskeho hnutia v októbri a novembri 1944.

Prísne tajné!

Súhrnná zpráva o rozvoji partizánskeho hnutia v Československu
a v Maďarsku

Podľa stavu k 1. decembru 1944

I. Situácia

K 1. novembru 1944 v Československu a v Maďarsku pôsobilo 19 319 partizánov, ktorí do polovice októbra spolu s jednotkami slovenskej armády kontrolovali najdôležitejšie okresy Slovenska o ploche vyše 5000 km².

Železničné uzly, administratívno-hospodárske centrá: Zvolen, Vrútky, Banská Bystrica, Brezno, Turč. Sv. Martin, Ružomberok boli v rukách partizánov a armády.

Koncom októbra nepriateľ silami do 30 000 vojakov, 180 tankov a 40 obrnených áut, s delostrelectvom a letectvom uskutočnil široký útok proti partizánskemu územiu.

Veliteľ ozbrojených síl na území Československa generál Viest bez súhlasu vedúcich partizánskeho hnutia vydal 28. októbra rozkaz o zastavení ďalšieho odporu a rozpustení armády.

Neskôr sa generál Viest dostal do rúk Nemcov.

Partizáni pod náporom nepriateľskej presily boli nútení opustiť mestá a osady a ustúpiť do hôr.

Ťažisko práce preniesli oddiely na ničenie komunikácií nepriateľa.

⁴ V exemplári, ktorý sme mali k dispozícii, záver zprávy chýba.

Spolu s partizánmi pokračujú v boji rozptýlené jednotky slovenskej armády. Veleniu partizánskeho hnutia na Slovensku bola podriadená aj 2. desantná československá brigáda 1. ukrajinského frontu.

Nemci, ktorí obsadili hlavné administratívno-priemyselné okresy, začali v krajine účtovať. Zajatých veliteľov a dôstojníkov súdia v Bratislave poľným súdom ako zradcov vlasti. Zo zajatých slovenských partizánov verbujú dobrovoľníkov pre gestapo, políciu a vlasovovskú armádu.

Nepriateľ, ktorý zatlačil partizánov, začal robiť vážne opatrenia na obranu obsadeného priestoru.

Nepriateľské posádky obnovujú cesty a železnice.

Pomocou pokojného obyvateľstva sa urýchlene budujú obranné línie. Osady sa menia v uzly odporu.

Okolo Prahy sa budujú opevnenia. V okolí mesta sú rozmiestnené veľké posádky Nemcov.

Podľa existujúcich údajov Prahu bude brániť Vlasovova armáda v počte 40 000 ľudí.

II. Rozvoj partizánskeho hnutia v Československu a v Maďarsku

Nehľadiac na dezorganizáciu, ktorú spôsobil Viestov rozkaz, a čiastočnú dezerciu jeho armády, nehľadiac na značné straty partizánov v čase útočných bojov nepriateľa, partizánske hnutie na Slovensku sa rozširuje.

V priebehu októbra a novembra Ukrajinský štáb zhodil na Slovensko a do Maďarska 7 organizátorských partizánskych oddielov o celkovom počte 110 ľudí.

Na Slovensku sa znovu sformovalo 5 oddielov o celkovom počte 330 ľudí.

Podľa stavu k 1. decembru 1944 v tyle nepriateľa na území Československa a Maďarska pôsobí 16 546 partizánov, spojených v 2 zväzkoch, 6 brigádach a 23 oddieloch.

Z nich na území Československa sa nachádzajú 2 zväzky, 6 brigád a 18 oddielov o celkovom počte 15 436 ľudí.

S postupom Červenej armády na Zakarpatskej Ukrajine — 7 partizánskych oddielov o celkovom počte 1083 ľudí prešlo do sovietskeho tyla.

III. Výsledky bojových akcií partizánskych oddielov

Za obdobie od začiatku útoku nemeckých vojsk proti partizánskemu územiu, t. j. za október a november, bojujúce partizánske oddiely zničili 12 919 nemeckých a maďarských vojakov a dôstojníkov.

živou silou a technikou. Mosty vyhodené do vzduchu: 24 železničných, 33 cestných, 1 tunel.

Vykoľajených 48 vojenských vlakov. Rozbitých: 46 rušňov, 548 vagónov so zničených 22 lietadiel, 41 tankov a obrnených áut, 273 áut a traktorov, 6 diel a mínometov, 18 motocyklov, 9 guľometov. Okrem toho sa zničili trény a telegraficko-telefonické linky.

Rozbitých 6 posádok, 2 železné huty, 5 baní, rušňové depo a železničná stanica Poltár, 2 elektrárne, 4 vojenské sklady.

V čase bojových akcií partizáni ukoristili: 16 mínometov, 69 guľometov, 63 samopalov, 857 pušiek, 1000 granátov, 105 000 nábojov, 48 áut.

V decembri sa predvída ďalší rozvoj partizánskeho hnutia v Československu.

Oddiely, aby pomohli útočiacim frontom, dostali smernice o zosilnenom pôsobení na dôležitých nepriateľských komunikáciách.

Zástupca náčelníka Ukrajinského štábu partizánskeho hnutia generálmajor

V. Andrejev